

**ORIIDEN HYVÄKSYMINEN
JALOSTUKSEEN**

**FWB-JALOSTUKSEEN
TARJOTTAVAT ORIIT**

**FWB
SUOMALAINEN LÄMMINVERINEN
RATSUHEVONEN**

SUOMEN HIPPOS RY 2021

Sisällysluettelo

1. YLEISIÄ OHJEITA	4
1.1 Jalostukseen hyväksymisen perusteet	4
1.2 Ratsuoripäiville ilmoittautuminen	4
1.3 Ratsuoripäivien maksut vuonna 2021	5
1.4 Hevosten majoitus, talliohjeistus ja turvallisuus	5
1.5 Oriiden valokuvaus	6
1.6 Steward ja keskustelutilaisuudet orilautakunnan kanssa	6
1.7 Lääkintämääräykset ja alkoholin käyttö	6
1.8 Oriin jalostukseen hyväksymisen ehdot.....	7
1.9 Valitusoikeus.....	7
2. HEVOSEN JA RATSASTAJAN VARUSTEET	7
2.1 Hevostarkastus, rakennearvostelu, askellajien esittäminen vapaana	7
2.2 Irtohyypytys	8
2.3 3-vuotiaiden askellajioriiden esittäminen liinassa juoksuuttaen	8
2.4 3-vuotiaiden oriiden esittäminen ratsain	8
2.5 Askellajikoe ratsain, 4-5-vuotiaat	8
2.6 Estekoe, 4-5-vuotiaat.....	8
2.7 Vanhempien oriiden ratsain esittäminen	8
2.8 Palkintojenjako.....	8
3. NÄYTTELYYN SAAPUMINEN JA ILMOITTAUTUMINEN	9
4. TERVEYDENTILAN TARKASTUS.....	9
4.1 Terveystilan tarkastus.....	9
4.2 Röntgenkuvaus.....	9
5. RAKENNEARVOSTELU	9
6. SUORITUSKYVYNKOKEET	10
6.1 Kolmevuotiaiden oriiden testaus	10
6.1.1 Askellajipainotteiset oriit	10
6.1.2 Estepainotteiset oriit	11
6.2 4-5 –vuotiaiden oriiden testaus	11
6.2.1 Askellajipainotteiset oriit	11
Askellajikoe I oman ratsastajan kanssa, kouluohjelma.....	11
Askellajikoe II testiratsastajan kanssa	11
Askellajikokeen perusvaatimukset ikäluokittain	12
6.2.2 Estepainotteiset oriit	12
Askellajikoe I ja estekoe I oman ratsastajan kanssa	12
Estekoe II testiratsastajan ratsastamana.....	12
6.3 Tallikäyttäytymisen arviointi	12
7. JALOSTUSARVOSTELTAVAT ORIIT	13
7.1 Ulkomaisessa kantakirjassa hyväksytyt tai kilpailusuoritusten perusteella hyväksyttävät oriit.....	13
8. ORIIDEN JALOSTUKSEENKÄYTTÖOIKEUS	13

LIITTEET

- Liite 1 Lääkintäohje
- Liite 2 Terveysvaatimukset
- Liite 3 Röntgenkuvausohjeet
- Liite 4 Suorituskyvynkoe 3-vuotiaat
- Liite 5 Suorituskyvynkoe 4-5-vuotiaat
- Liite 6 Jalostusarvosteltavat oriit
- Liite 7 Jalostusluokkien vaatimukset
- Liite 8 Suoritusvaatimukset
- Liite 9 YHO turvallisuusohje ja aluekartta

SUOMEN HIPPOS RY 2021

Vahvistettu 18.12.2020

WWW.HIPPOS.FI

1. YLEISIÄ OHJEITA

1.1 JALOSTUKSEEN HYVÄKSYMISEN PERUSTEET

Jalostusvalinnan tarkoituksena on valita perimältään parhaat hevoset seuraavan sukupolven vanhemmiksi. Valinta Ratsuuripäivillä perustuu jalostusohjesäännössä määritettyihin jalostustavoitteisiin, jotka pohjautuvat rotumääritelmään.

Jalostettavina ominaisuuksina ovat tyyppi, rakenne, liikkeet, terveys, luonne ja suorituskyyky. Jalostukseen hyväksyttävän oriin tulee täyttää nämä vaatimukset populaation keskitasoa paremmin. On erittäin tärkeää tuoda hevonen tilaisuuteen hyvin valmisteltuna, jotta hevosella on mahdollisuus näyttää kykynsä.

Tyypistä oriilla arvostellaan rotu- ja sukupuolileima, jotka on määritelty rotumääritelmässä. Rakenteesta arvostellaan sopusuhtaisuutta, pään, kaulan ja rungon rakenteen yhdenmukaisuutta rotumääritelmän kanssa sekä jalka-asetojen rakennetta. Myös liikeratoja ja niiden ennustetta kestävyydelle arvioidaan. Liikkeistä arvioidaan käynti, ravi ja laukka.

Terveydentilan tarkastuksessa tutkitaan oriin yleinen ja ortopedinen terveys. Lisäksi röntgenkuvauksessa tutkitaan oriin luuston terveys. Hevostarkastuksen tarkoituksena on sulkea pois eläinsuojelullisesti oriin käyttöä jalostuksessa estävät sairaudet ja perinnölliset viat, joista osa saattaa ilmetä vasta jälkeläisarvostelun yhteydessä.

Ratsuhevosjalostukseen hyväksyttävien oriiden tärkeänä hyväksymisvaatimuksena on suorituskyykyn koe tai vahvat kilpailunäytöt. Suorituskyydyn kokeella arvioidaan aikaisessa vaiheessa oriin jalostusarvoa suoritusoriina.

Oriin jalostusarvostelussa noudatetaan voimassa olevaa jalostusohjesääntöä.

Jalostusohjesäännössä määritellään minimivaatimukset oriin polveutumiselle, terveydelle, rakenteelle ja suorituskyyvylle. Hevosen jalostuksellisen arvioinnin suorittavat Suomen Hippos ry:n nimeämät tuomarit (eläinlääkärit, rakennearvostelijat, este- ja askellajituomarit, testiratsastajat sekä tallikäyttäjien arvioijat).

1.2 RATSUORIPÄIVILLE ILMOITTAUTUMINEN

3-vuotiaat oriit ilmoitetaan joko askellajitai estepainotteiseen suorituskyyvynkokeeseen. Mikäli oriilla on ulkomainen testitulos, voidaan se hyväksyä sen perusteella jalostusluokkaan II.

4-5 –vuotiaat oriit ilmoitetaan joko este- tai askellajipainotteiseen suorituskyyvynkokeeseen. Ori voidaan hyväksyä myös ulkomaisen testituloksen perusteella.

6-8 -vuotiaat voidaan hyväksyä kilpailusuoritusten tai ulkomaisen testituloksen perusteella. Oriit jalostusarvostellaan lauantaina.

9-vuotiaat ja vanhemmat hyväksytään joko ulkomaisen testituloksen tai kilpailutulosten perusteella.

Ratsuuripäiville ilmoittaudutaan Hippoksen Heppa-järjestelmän näyttelykalenterin kautta **4.2.2021 mennessä**. Ilmoittautumista varten tarvitaan Oma Talli -tunnukset.

Jälki-ilmoittautuneina huomioidaan vain **ilmoittautumisajan jälkeen maahan-tuodut oriit**, joiden osalta viimeinen ilmoittautumispäivä on **18.2.2021**. Hippos suosittelee, että Ratsuuripäiville osallistuvat oriit tuodaan Suomeen viimeistään viikkoa ennen tapahtumaa.

Ilmoittautumisajan päätyttyä lasku osallistumisesta tulee ilmoittajalle sähköpostilla sekä Oma Talliin. Maksamalla laskun osallistuminen

HIPPOS

vahvistuu. Ilmoittamalla oriin tapahtumaan ilmoittaja sitoutuu maksamaan laskun.

Tuontioriiden rekisteröinti ja rekisteröintimaksut tulee olla hoidettu viimeiseen ilmoittautumispäivään mennessä.

Ilmoittautumisen yhteydessä oriinpitäjä täyttää oriista esitietolomakkeen, joka tulee toimittaa Hippokseen.

Esitietolomakkeen liitteinä toimitetaan tarvittaessa:

- Oriin 4-polvinen sukutaulu (mikäli oritta ei ole vielä rekisteröity Suomeen)
- Virallinen todistus jalostukseenkäyttöoikeudesta ulkomaisessa, hyväksytyssä kantakirjassa. Todistuksesta tulee käydä ilmi kantakirja(t), joihin ori on hyväksytty, sekä hyväksymispäivämäärä ja jalostukseenkäyttöoikeuden pituus sekä sitä mahdollisesti koskevat rajoitukset (tammakiintiöt tms.)
- Ulkomaisen esitarkastuksen tulokset (3-vuotiaat oriit)
- Ulkomaisen oritestin tulokset
- Viimeisin saatavilla oleva jalostusindeksi ja arvosteluvarmuus
- Jälkeläistulokset, mikäli oriille ei ole laskettu indeksiä
- Kilpailutulokset
- Vanhempien suoritukset polveutumispisteitä varten

Huomioithan, että vain määräaikaan mennessä toimitetut dokumentit huomioidaan. Mikäli tarvittavia dokumentteja ei ole toimitettu ajoissa, ori voi menettää osallistumisoikeutensa.

Oriin ilmoittajan vastuulla on, että orilautakunnalla on käytössään kaikki ajankohtainen tieto oriista.

1.3 RATSUORIPÄIVIEN MAKSUT VUONNA 2021

Suorituskyvynkoe 3 -vuotiaat	400 €
Suorituskyvynkoe 4-5 -vuotiaat	670 €
Kilpailusuoritusten perusteella hyväksyntää hakevat oriit	400 €
Jalostusarvosteltavat oriit, hyväksytyt toisessa kantakirjassa	220 €
Röntgenkuvien analysointimaksu	50 €

Ratsuoripäivillä jalostusluokkaan I ja II hyväksyttävien oriiden osallistumismaksuun sisältyy ensimmäisen vuoden orilisenssi sekä WFFS-geenitesti.

Ilmoittautumisajan jälkeen perutusta osallistumisesta palautetaan maksusta puolet (50 %) eläinlääkärintodistusta vastaan. Ennen ilmoittautumisajan päättymistä peruttu ilmoittautuminen ei aiheuta ilmoittajalle kuluja. Peruutus tehdään sähköpostitse sanna.uotila@hippos.fi tai puhelimitse Sanna Uotila 020 760 5257.

1.4 HEVOSTEN MAJOITUS, TALLIOHJEISTUS JA TURVALLISUUS

Suorituskyvynkokeeseen osallistuville oriille (3-5-vuotiaat) varataan karsinapaikka Hevosopistolta torstaista lauantaihin Hippoksen toimesta. Mikäli tarvitset karsinapaikkaa pidemmälle ajalle, ilmoita siitä sanna.uotila@hippos.fi **3.3.2021** mennessä.

Päiväkarsinapaikat varataan suoraan Hevosopistolta. Hevosopisto lähettää oriin ilmoittajalle laskun karsinapaikasta. Lisätietoja www.hevosopisto.fi

Yleisön liikkuminen tallissa on kielletty.

Tallivalvojana toimii Hippoksen nimeämä henkilö.

HIPPOS

Ihmisten majoituspaikkavaraukset tehdään suoraan Hevosopistolle
www.hevosopisto.fi.

Suorituskyvynkokeeseen osallistuvat oriit pysyttelevät pääosin tallissa koko testin ajan osakokeita ja verryttelyjä lukuun ottamatta. Mikäli ori poistuu tallista, tulee siihen pyytää lupa tallivalvojalta. Oriita voidaan verryttellä aikaisintaan puoli tuntia ennen oman testin alkua.

Oriin kanssa liikuttaessa on otettava huomioon yleisön ja muiden tapahtumaan osallistuvien turvallisuus. Oriin on oltava suitsittuna, kun sitä liikutetaan tapahtumapaikalla. Oriit ovat tapahtumapaikalla koko ajan oriin omistajan/haltijan vastuulla. Vaaratilanteita aiheuttava ori voidaan poistaa testistä.

Oriiden esittäjillä ja avustajilla on kaikissa testitilanteissa oltava kypärä päässä. **Kypärän käyttö on pakollista aina oriita liikuteltaessa.**

Eläinlääkäri on paikalla oriiden testien ajan, muutoin palvelee päivystävä eläinlääkäri (ja Ypäjän Hevossairaala).

Testien ajan paikalla on ensiapuhenkilökunta, muina aikoina päivystävä ensiapu.

1.5 ORIIDEN VALOKUVAUS

Oriiden valokuvaaminen tapahtuu erikseen merkityllä alueella erikseen ilmoitettuna ajankohtana. Huolehdittehan, että ori tulee kuvattua Hippoksen tiedottajan toimesta.

HUOM! Katalogiin tarvittava oriin rakennekuva (mielellään sivusta, koko hevosen kuva) tulee toimittaa **21.2.2021** mennessä neena.kuukasjarvi@hippos.fi. Kuvan lähettäjä vastaa kuvan käyttöoikeuksista. Määräpäivän jälkeen lähetettyjä kuvia ei huomioida. Kuvan tulee olla:

- korkearesoluutioinen .jpg -kuva
- vaakasuuntainen

- taustaltaan yksinkertainen (esim. metsä tai seinä)
- kuvassa tulee olla tarpeeksi tilaa hevosen ympärillä (leikkuuvarat)
- mielellään muokkaamaton

Kuva 1. Esimerkkikuva katalogiin tulevasta oriin rakennekuvasta.

1.6 STEWARD JA Keskustelutilaisuudet ORILAUTAKUNNAN KANSSA

Oritestin aikana paikalla on steward, joka valvoo hevosten hyvinvointia ja jolla on oikeus osallistua äänettömänä jäsenenä orilautakunnan työskentelyyn. Hän toimii myös lautakunnan työskentelyn valvojana ja oriinpitäjien kontaktihenkilönä.

Stewardilla on oikeus osallistua orilautakunnan kokouksiin sekä orilautakunnan ja oriinpitäjien keskustelutilaisuuksiin.

Oriiden omistajilla/heidän valtuuttamallaan henkilöillä on mahdollisuus keskustella orilautakunnan kanssa päivittäin oriiden arvostelujen jälkeen oriteistiin liittyvistä asioista.

1.7 LÄÄKINTÄMÄÄRÄYKSET JA ALKOHOLIN KÄYTTÖ

Ratsuoripäivillä noudatetaan Suomen Hippoksen lääkintämääräyksiä ja oriita testataan pistokokein dopingtesteillä.

HIPPOS

Mahdolliset dopingtestit otetaan viimeisen suorituksen jälkeen.

Päihtynyt henkilö ei saa käsitellä oritta tapahtuma-alueella oritestin aikana. Lautakunta voi määrätä suoritettavaksi puhallustestejä ja päihtynyt henkilö voidaan poistaa tapahtuma-alueelta.

Liite 1 Lääkintäohje

1.8 ORIIN JALOSTUKSEEN HYVÄKSYMISEN EHDOT

Oriin jalostukseenkäytön ehtona on vapauttava röntgenlausunto ennen ensimmäistä jalostukseen hyväksymistä sekä vuosittainen, vapauttava CEM-testi ennen astutuskauden alkua. Keinosiemen-nykseen käytettävältä oriilta vaaditaan lisäksi EVA-testi.

Kaikki oripäivillä **hyväksytyt** oriit testataan WFFS:n (Warmblood Fragile Foal Syndrome) varalta, mikäli niitä ei ole aiemmin testattu. Testi sisältyy oripäivien osallistumismaksuun.

Oriin jalostuskäytön ehtoihin kuuluu myös sääntöjen mukainen sähköinen astutuskirjanpito.

Lisäksi orilautakunta voi asettaa tarpeen vaatiessa muita ehtoja jalostukseenkäytölle.

1.9 VALITUSOIKEUS

Jalostusarvostelun tuloksesta ei voi valittaa. Mikäli arvostelutilaisuutta ei ole toteutettu rodun voimassa olevan jalostusohjesäännön ja muiden asiaa koskevien ohjeistusten mukaisesti, voidaan asiasta valittaa.

Valituksen voi tehdä henkilö, jonka omistuksessa tai hallinnassa kyseiseen valitukseen liittyvä yksilö on. Valitus tulee toimittaa kirjallisesti. Valitukset käsittelee

Suomen Hippos ry:n Ratsu- ja ponivaliokunta.

Arvostelupaikkaan ja tapahtumaan liittyvät valitukset tulee esittää arvostelutilanteessa, viimeistään puoli tuntia tilaisuuden päätyttyä näyttelykansliaan.

Muut arvostelutilaisuuteen liittyvät valitukset tulee toimittaa Suomen Hippokseen kirjallisina kahden viikon kuluessa arvostelutilaisuudesta.

Oriin testi voidaan keskeyttää orilautakunnan yhteisellä päätöksellä. Keskeytyksestä ei voi valittaa.

2. HEVOSEN JA RATSASTAJAN VARUSTEET

Mikäli oriilla on jatkuvasti huomauttamista vääränlaisista varusteista, voi orilautakunta asettaa siitä oriin haltijalle/omistajalle sanktion. Testin ajan paikalla oleva steward tarkastaa oriiden varusteet ennen jokaista testiosuutta.

2.1 HEVOSTARKASTUS, RAKENNEARVOSTELU, ASKELLAJIEN ESITTÄMINEN VAPAANA

Esittäjällä tulee olla tarkoituksenmukainen ja siisti asu sekä kypärä. Hevosella ei saa olla suoja. Avustajan käyttö on suositeltavaa.

Esittäjän tai avustajan raippaan ei saa olla kiinnitetty muovipusseja tai muovisuikaleita (koskee myös kaikkia muita osakokeita).

Hevostarkastuksessa tulee olla mukana oma liina ympyrällä juoksutusta varten.

Esittäjällä ja avustajilla tulee olla tarkoituksenmukainen ja siisti asu sekä kypärä. Irtohyppytyksessä hevosella tulee olla jännesuojat, bootsit on sallittu. Takajaloissa sallitaan SRL:n estesääntöjen mukaiset suojat (huomioitahan nuoria hevosia koskevat suojasäännöt).

2.3 3-VUOTIAIDEN ASKELLAJIORIIDEN ESITTÄMINEN LIINASSA JUOKSUTTAEN

Esittäjällä tulee olla tarkoituksenmukainen ja siisti asu sekä kypärä, juoksutuspiiska ja -liina.

Hevonen tulee olla suitsittu nivelkuolaimin ja sillä tulee olla juoksutusvyö ja sivuapuohjat. Juoksutusvyön alla saa olla pehmuste tai satulahuopa, kaikissa jaloissa sallitaan suojat ja/tai pintelit ja etujaloissa lisäksi bootsit. Hyönteishappu ei ole sallittu.

2.4 3-VUOTIAIDEN ORIIDEN ESITTÄMINEN RATSAIN

Ratsastajalla tulee olla siisti ratsastusasua ja kypärä. Ratsastajalla saa olla raippa ja/tai kannukset. Hevosen tulee olla suitsittu nivelkuolaimin SRL:n kouluratsastuskilpailuja koskevien sääntöjen mukaisesti. Rintaremmi on sallittu.

Hevosella saa olla etujaloissa pintelit tai suojat ja bootsit, takajaloissa sallitaan pintelit tai SRL:n estesääntöjen mukaiset suojat. Apuohjat tai hyönteishappu eivät ole sallittuja.

2.5 ASKELLAJIKOE RATSAIN, 4-5-VUOTIAAT

Oriin omalla ratsastajalla tulee olla SRL:n kouluratsastuskilpailusääntöjen mukainen asu. Ratsastajalla saa olla kannukset ja/tai

raippa. Askellajikokeessa hevonen tulee olla satuloitu ja suitsittu nivelkuolaimin SRL:n kouluratsastuskilpailuja koskevien sääntöjen mukaisesti. Apuohjat, suojat, pintelit ja hyönteishappu eivät ole sallittuja.

2.6 ESTEKOE, 4-5-VUOTIAAT

Ratsastajalla tulee olla SRL:n estekilpailusääntöjen mukainen asu. Estekokeessa hevosen tulee olla satuloitu ja suitsittu nivelkuolaimin SRL:n kouluratsastuskilpailuja koskevien sääntöjen mukaisesti.

Martingaalin (vapaajuoksu) renkain ja/tai rintaremmi sekä vatsapanssarin käyttö on sallittua. Etujaloissa on sallittua jännesuojien ja bootsien käyttö. Takajaloissa sallitaan SRL:n estesääntöjen mukaiset suojat. Hyönteishappu ei ole sallittu.

2.7 VANHEMPIEN ORIIDEN RATSAIN ESITTÄMINEN

Oriiden ratsastuskokeessa ratsastajalla tulee olla SRL:n este-/koulukilpailusääntöjen mukainen asu. Raippa ja kannukset ovat sallittuja.

Hevosen varusteiden tulee olla SRL:n kouluratsastuskilpailuja (askellajihevoset; nivel- tai kankisuitsitus) tai SRL:n esteratsastuskilpailuja (estehevokset) koskevien sääntöjen mukaiset. Ratsastuskokeessa sallitaan pinteiden, suojien ja bootsien käyttö kilpailusääntöjen mukaan.

2.8 PALKINTOJENJAKO

Palkintojenjaossa ori esitetään suitsittuna maasta käsin. Suosittelemme liinan tai pitkien ohjien käyttämistä taluttimena.

Oriilla ei saa olla jaloissa suojia, pinteitä tai bootseja.

HIPPOS

Esittäjällä tulee olla tarkoituksenmukainen ja siisti asu sekä kypärä.

3. NÄYTTELYYN SAAPUMINEN JA ILMOITTAUTUMINEN

Ratsuoripäiville osallistuva ori ilmoitetaan kansliaan viimeistään tuntia ennen ensimmäisen testiosuuden alkua. Hevosien passi luovutetaan hevostarkastuksessa ja passin saa takaisin kansliasta oriin testin päätyttyä.

Hevosella tulee olla oma numerolappu, joka on kiinnitettynä hevoseen aina kun se poistuu karsinasta.

Viimeistään ilmoittautumisen yhteydessä kansliaan toimitetaan mahdolliset lisäselvitykset, jotka oriinpitäjä haluaa jättää lautakunnan tiedoksi (esimerkiksi eläinlääkärintodistukset tai anomus alle 16-vuotiaan oikeudesta esittää oritta).

4. TERVEYDEN- TILAN TARKASTUS

4.1 HEVOSTARKASTUS

Ratsuoripäivillä kaikille oriille tehdään laaja terveydentilan tarkastus. Tarkastus sisältää mm. jalkojen tutkimisen sekä liikkeen kovalla ja pehmeällä alustalla.

Tarkastuksen yhteydessä hevoset mitataan ja niiden tunnistetiedot tarkistetaan. Hevonen tuodaan tarkastukseen suitsittuna ja mukana on oltava vähintään neljän metrin pituinen liina.

Mikäli eläinlääkäri huomaa oriin terveydentilassa jotain poikkeavaa, voidaan ori tarkastaa uudelleen ennen seuraavan oritestin osuuden alkua.

Tarvittaessa ori tarkastetaan useamman kerran testin aikana.

Liite 2 Terveysvaatimukset

4.2 RÖNTGENKUVAAUS

Kaikki jalostusoriit on röntgenkuvattava ennen Ratsuoripäiviä. Röntgenkuvat tulee toimittaa Suomen Hippokseen **viimeistään 28.1.2021**, josta ne toimitetaan eteenpäin lausuntoa varten. Lausunnon kuvista saa tällöin **ennen viimeistä ilmoittautumispäivää**. Aiemmin toimitetuista kuvista saa lausunnon noin kahden viikon kuluessa.

Röntgenkuvaus voidaan tehdä aikaisintaan 12 kuukautta ennen Ratsuoripäiviä. Tuontioriiden osalta ulkomaiset röntgenkuvat hyväksytään muista EU-maista sekä Norjasta ja Sveitsistä. Annetut röntgenlausunnot ovat voimassa kaksi vuotta.

Oriilta, joilla on aiemmin ollut jalostukseenkäyttöoikeus Suomessa, ei vaadita uusia röntgenkuvia.

Liite 3 Röntgenkuvauskohteet

5. RAKENNE- ARVOSTELU

Rakennearvostelu suoritetaan maneesissa. Ori asetetaan seisomaan merkitylle paikalle, minkä jälkeen ori esitetään ensin käynnissä, sitten ravissa merkityllä, edestakaisella linjalla. Sen jälkeen ori esitetään käynnissä ja ravissa suurella ympyrällä ja asetetaan lopuksi tuomareiden pyynnöstä seisomaan.

Rakenneominaisuudet kirjataan lineaarisen profiloinnin mukaisesti. Lisäksi rakenteesta annetaan sanallinen lausunto ja pisteet 4-10 arvostelukohdista 1) tyyppi,

6. SUORITUS- KYVYNKOKEET

Suorituskyvynkokeisiin osallistuvat vähintään kolmevuotiaat suomalaisen lämminverisen ratsuhevosen jalostukseen tarjottavat oriit, joilla ei ole korvaavia tuloksia käytössä.

3 -vuotiaat oriit suorittavat joko askellaji- tai estepainotteisen suorituskyvynkokeen. Kaikki oriit osallistuvat hevostarkastukseen ja mittaukseen, rakennearvosteluun, irtohypytykseen sekä askellajien arviointiin vapaana ja ratsain esittämiseen. Askellajipainotteiset oriit esitetään lisäksi liinassa juoksupäivä.

4-5 -vuotiaat oriit suorittavat joko askellaji- tai estepainotteisen suorituskyvynkokeen. Testiin kuuluu kaikilla hevostarkastus ja mittaus sekä rakennearvostelu. Askellajihevosilla lisäksi askellajikoe I ja askellajikoe II, estehevosen yhdistetty askellajikoe I ja estekoe I sekä estekoe II.

Oriit saapuvat kaikkiin testin osuuksiin sopivasti verryteltynä.

Suorituskyvynkokeen lopulliset tulokset julkaistaan koko testin päätyttyä. Oriin omistajalla tai edustajalla on oikeus keskustella tuomariston kanssa osien suorituksista erikseen ilmoitetuissa keskustelutilaisuuksissa.

Kaikkien suorituskyvynkokeisiin osallistuvien hevosten tallikäyttäytymistä seurataan testin ajan. Luonteen arviointi tapahtuu jokaisen osakokeen yhteydessä yhteistyössä koko orilautakunnan kanssa.

Suomen Hippos ry pidättää oikeuden oritestin osakokeiden järjestyksen muutoksiin.

6.1 KOLMEVUOTIAIDEN ORIIDEN TESTAUS

Kolmevuotiaiden oriiden testin tehtävänä on antaa monipuolinen kuva oriin ominaisuuksista. Oriin jalostukseen hyväksyminen ratkaistaan testin eri osakokeiden antaman kokonaisuuden perusteella.

6.1.1 ASKELLAJIPAINOT- TEISET ORIIT

Testin aluksi ori osallistuu hevostarkastukseen, jossa arvioidaan sen yleinen terveydentila. Tarkastuksen jälkeen oriit suorittavat ensimmäisen irtohypytykseen ja askellajit esitetään vapaana.

Testin toisena päivänä on vuorossa rakennearvostelu, jossa oriin käynti- ja raviliikkeet esitetään talutettuna suoralla uralla sekä isolla ympyrällä.

Testin toisena päivänä suoritetaan myös liinassa juoksupäivä. Ori esitetään oriohjeen mukaisesti varustettuna.

Oma esittäjä juoksupäivä orilautakunnan ohjeiden mukaisesti. Ori esittää liinassa kaikki askellajit molempiin suuntiin. Juoksupäivässä arvioidaan oriin luontaista tasapainoa ja liikemekaniikkaa sekä yhteistyökykyä. Sen toivotaan liikkuvan hyvässä tahdissa ja tasapainossa rennolla, tasaisella tuntumalla.

Juoksupäivästä liinassa on hyvä harjoitella, jotta oriilla on edellytykset esittää parhaansa ja saada mahdollisimman hyvin oritta kuvaileva ja sen kehitystä tukeva arvostelu.

Testin kolmantena päivänä on vuorossa ratsain esittäminen. Ratsain esitetään kaikki askellajit molemmissa kierroksissa sekä askeleen pidennykset. Lautakunta arvioi hevosen askellajeja, luonnetta ja tasapainoa ratsastettuna.

Oriiden palkitseminen tehdään kaikkien testiosuuksien jälkeen kolmantena

HIPPOS

päivänä. Kaikki testiosuudet ovat yleisölle avoimia.

Maksimiestekorkeudet irtohypytyksessä askellajihevosille:

I vaihe n. 115 cm/3 kierrosta

6.1.2 ESTEPAINOTTEISET ORIIT

Testin aluksi ori osallistuu hevostarkatukseen, jossa arvioidaan sen yleinen terveydentila. Tarkastuksen jälkeen oriit suorittavat ensimmäisen irtohypytykskokeen.

Testin toisena päivänä on vuorossa rakenearvostelu. Rakenearvostelussa oriin käynti- ja raviliikkeet esitetään talutettuna suoralla uralla sekä isolla ympyrällä.

Toisena päivänä suoritetaan myös ratsain esittäminen ryhmissä, jossa lautakunta arvioi hevosen luonnetta ja tasapainoa ratsastettuna.

Testin kolmantena päivänä on toisen irtohypytykskokeen vuoro. Oriiden palkitseminen tehdään kaikkien testiosuuksien jälkeen kolmantena päivänä. Kaikki osakokeet ovat yleisölle avoimia.

Maksimikorkeudet irtohypytyksessä estehevosille:

I vaihe n. 130 cm/5 kierrosta

II vaihe n. 130 cm/5-6 kierrosta

Liite 4 Suorituskyvynekoe 3-vuotiaille (irtohypytykskoe ja oriiden esittäminen ratsain)

6.2 4-5 -VUOTIAIDEN ORIIDEN TESTAUS

6.2.1 ASKELLAJIPAINOTTEISET ORIIT

4-5 -vuotiaiden askellajihevosten testi muodostuu hevostarkastuksen ja mittauksen sekä rakenearvostelun lisäksi kahdesta osakokeesta: askellajikoe I oman ratsastajan kanssa (kouluohjelma) sekä askellajikoe II testiratsastajan ratsastamana.

Ori saa sanallisen arvion kunkin osakokeen jälkeen, lopulliset tulokset julkaistaan, kun koko testi on suoritettu. Oriiden palkitseminen tehdään kaikkien testiosuuksien jälkeen kolmantena päivänä. Kaikki osakokeet ovat yleisölle avoimia.

ASKELLAJIKOE I OMAN RATSASTAJAN KANSSA, KOULUOHJELMA

4-vuotiaat askellajioriit suorittavat kouluratsastusohjelman FEI 4-vuotiaille hevosille, rata A 2015, päivitetty 2020. 5-vuotiaat askellajioriit suorittavat ohjelman FEI Esiohjelma 5-vuotiaille hevosille 2004, päivitetty 2020 (rata A).

Hevosen tulee kulkea kaikissa askellajeissa tasapainossa ja nuorelle hevoselle sopivassa muodossa.

Kouluohjelmat ovat liitteessä 5

ASKELLAJIKOE II TESTIRATSASTAJAN KANSSA

Ori tuodaan testiratsastukseen kevyesti verryteltynä. Ori tuodaan paikalle taluttaen, minkä jälkeen oma ratsastaja nousee hevosen selkään (avustaja voi pitää hevosta kiinni selkään noustessa) ja ratsastaa oritta muutaman minuutin ajan molempiin suuntiin.

Tämän jälkeen oma ratsastaja avustaa testiratsastajaa selkään nousussa. Testiratsastaja ratsastaa oritta kaikissa askellajeissa molempiin suuntiin.

ASKELLAJIKOKEEN PERUS- VAATIMUKSET IKÄLUOKITTAIN

Oriit pystyvät ominaisuuksiltaan ja ratsastettavuudeltaan liikkumaan ikäisekseen sopivassa kokoamisasteessa. Ominaisuuksia voidaan testata ratsastamalla ikäluokittain määriteltäviä tehtäviä.

4-vuotiaat: Ori taipuu molempiin suuntiin, liikkuu tasapainossa suorilla ja kaarevilla urilla (20 m ympyrät), pystyy pidentämään ja lyhentämään askeltaan.

5-vuotiaat: Edellisten lisäksi ori suoriutuu sivuttaisliikkeistä, sillä on ikäisekseen sopiva kokoamiskyky, laukanvaihdot käynnin kautta onnistuvat, samoin 10 m voltit ja vastalaukka.

6.2.2 ESTEPAINOTTEISET ORIIT

Estehevosten testi muodostuu hevostarkastuksen ja mittauksen sekä rakennearvostelun lisäksi askellajikokeesta ja esteradasta oman ratsastajan kanssa sekä esteradasta testiratsastajan ratsastamana.

Esteradat liitteessä 2

ASKELLAJIKOE I JA ESTEKOE I OMAN RATSASTAJAN KANSSA

Ori suorittaa askellajikokeen I ennen estekoetta I. Askellajikoetta varten orilla ei tarvitse erikseen verryttää. Askellajikokeessa ori esitetään kaikissa kolmessa askellajissa orilautakunnan ohjeiden mukaan molempiin suuntiin.

Hevosien tulee kulkea kaikissa askellajeissa tasapainossa ja nuorelle hevoselle sopivassa muodossa. Estepainotteisissa testissä askellajikoetta ei pisteytetä, mutta se tulee suorittaa hyväksytysti. Estehevosten laukka arvioidaan estekokeiden yhteydessä.

Estekokeessa I omia avustajia ei saa olla mukana radalla. Rata hypätään ensin kokonaisuudessaan ja sen jälkeen tuomariston ohjeiden mukaan koko rata uudelleen tai osia siitä.

ESTEKOE II TESTIRATSAS- TAJAN RATSASTAMANA

Hevonen tuodaan kokeeseen kevyesti verryteltynä. Hevonen tuodaan kokeeseen taluttaen. Oma ratsastaja nousee hevosen selkään ja ratsastaa muutaman minuutin kumpaankin suuntaan. Tämän jälkeen oma ratsastaja nousee selästä, avustaa testiratsastajan oriin selkään ja poistuu radalta odottamaan kokeen päättymistä.

Omistajan määräämä henkilö voi seistä rata-alueella mahdollista tuomareiden kuulemista varten (esteiden korottaminen ja lisätehtävät). Estekokeen II aikana arvioidaan uudelleen myös oriin laukkaa estetestiratsastajan ratsastamana.

Ohjeelliset estekorkeudet ovat:

4-vuotiaat 90–110 cm

5-vuotiaat 100–120 cm

Esteiden maksimipituus on esteen korkeus +20 cm.

Liite 5 Suorituskyvynekoe 4-5 -vuotiaalle (Estekoe oman ratsastajan ja testiratsastajan kanssa)

6.3 TALLIKÄYTTÄYTYMISEN ARVIOINTI

Jalostuksen tavoitteena on hyväluonteinen ja maltillinen hevonen. Oriiden käyttäytymistä tallissa ja testialueella tarkkaillaan koko testin ajan.

Tallikäyttäytyminen pisteytetään muiden ominaisuuksien tavoin asteikolla 4-10. Arvosana perustuu kokonaisuuteen ja sen tulee olla vähintään 7 oriin hyväksymiseksi.

Jalostusarvostelussa voidaan esittää ori, joka on

- hyväksytty ulkomaisessa hyväksytyssä pääkantakirjassa,
- hyväksytty ulkomaisessa tunnustetussa kantakirjassa,
- tai jolla on tarvittavat kilpailutulokset tai muut meriitit.

Jalostusarvostelukertoja ei ole rajoitettu.

7.1 ULKOMAISSA KANTAKIRJASSA HYVÄKSYTYT TAI KILPAILUSUORITUSTEN PERUSTEELLA HYVÄKSYTÄVÄT ORIIT

Mikäli oriilla on voimassa oleva jalostukseenkäyttöoikeus hyväksytyssä pääkantakirjassa, ei Ratsuripäivillä annettu lausunto vaikuta oriin jalostusluokkaan laskevasti.

Jalostusarvosteltavat oriit suorittavat Ratsuripäivillä terveydentilan tarkastuksen ja mittauksen sekä rakenteen arvostelun, joiden lisäksi 6-8 -vuotiaat suorittavat joko askellaji- tai estekokeen.

9-vuotiaat ja vanhemmat oriit esitetään ratsain; askellajihevoset esittävät askellajit orilautakunnan ohjeiden mukaan ja estehevoset hyppäävät muutaman esteen radan orilautakunnan ohjeiden mukaisesti.

14-vuotiaita ja vanhempia oriita ei tarvitse näyttää ratsain, mutta halutessaan niin saa tehdä. 14-vuotiaita ja vanhempia oriita ei pisteytetä, vaan ne saavat ainoastaan sanallisen arvion.

Mikäli oriilla on erittäin mittavat/vakuuttavat omat kilpailunäytöt tai jälkeläisnäytöt voidaan ori vapauttaa ratsastuskokeesta. Orilautakunta käsittelee kaikki

vapautusanomukset, jotka on toimitettava ilmoittautumisajan puitteissa.

Liite 6 Jalostusarvosteltavat oriit

Liite 7 Jalostusluokkien vaatimukset

Liite 8 Suoritusvaatimukset

8. ORIIDEN JALOSTUKSEENKÄYTTÖ-OIKEUS

Kolmevuotiaat oriit voidaan merkitä FWB-kantakirjan jalostusluokkaan I, jolloin oriille voidaan myöntää kahden vuoden jalostukseenkäyttöoikeus.

Jalostusluokkaan II merkittävälle oriille myönnetään jalostukseenkäyttöoikeus kahdeksi vuodeksi tammakohtaisilla orilisensseillä.

4-vuotialle ja vanhemmille FWB-kantakirjan jalostusluokkaan I merkittävälle oriille myönnetään toistaiseksi voimassa oleva jalostukseenkäyttöoikeus.

Kaikille oriille tehdään arviointi niiden omien ja jälkeläistulosten perustella oriin ollessa 9-vuotias.

Jalostusluokkaan II hyväksyttävälle 4-vuotiaalle ja vanhemmille oriille myönnetään kahden vuoden tammakohtainen jalostukseenkäyttöoikeus. Oriin suoritustulokset arvioidaan vuosittain jalostusluokan mahdollisen korotuksen vuoksi. Tammakohtaiset lisenssit tulee anoa ja maksaa erikseen.

Jalostukseenkäyttöoikeuden jatkamiseksi oriille tulee vuosittain lunastaa orilisenssi sähköisesti Heppa-järjestelmän kautta ja CEM-testin tulee olla vapauttava. Mikäli ori periyttää perinnöllisiä sairauksia, voidaan se poistaa jalostuksesta.

FWB-kantakirjan jalostusluokkiin merkitylle oriille voidaan myöntää jälkeläisarvokirjaimia jälkeläisten suoritusten perusteella. Lisätietoja ja tarkemmat

kriteerit voimassaolevasta jalostus-
ohjesäännöstä.

Lisätietoja:

Suomen Hippos ry

Sanna Uotila, jalostusassistentti
sanna.uotila@hippos.fi
p. 020 760 5257, 040 506 2196

Minna Mäenpää, jalostusjohtaja
minna.maenpaa@hippos.fi
p. 020 760 5250, 040 511 2067